МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н.,доцент Гончаренко О.М
“___”_____2016 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності фінанси і кредит

за темою:
«Визначення фінансового стану підприємства як елемент управління його фінансовою діяльністю»

Виконавець
студент фінансово-економічного факультету

Палюга Є.В
(прізвище, ім’я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник
к.е.н.,доц.
(науковий ступінь, вчене звання)
Світлична О.С
(прізвище, ім’я, по батькові) /підпис/

Одеса 2016

ЗМІСТ

Вступ 3

Розділ І. Теоретичні основи управління фінансовою діяльністю підприємства 6

1.1 Зміст, цілі і завдання управління фінансовою діяльністю підприємства 6

1.2 Сутність, необхідність та мета визначення фінансового стану підприємства . 9

1.3 Методичні підходи до визначення фінансового стану підприємства 15

Розділ ІІ. Аналіз фінансового стану підприємства на прикладі ДП МТП «Південний» 20

2.1 Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності ДП МТП «Південний» 20

2.2 Аналіз ліквідності, платоспроможності та рентабельності ДП МТП «Південний» 26

2.3 Аналіз ділової активності та фінансової стійкості МТП «Південний» 40

Розділ ІІІ. Шляхи вдосконалення фінансового стану підприємства 45

3.1 Основні проблеми фінансового стану підприємства (на прикладі ДП МТП «Південний») 45

3.2 Напрямки поліпшення фінансового стану підприємства МТП Південний". .. 51

Висновки 55

Список використаної літератури 58

Додатки 63

ВСТУП

В умовах розбудови ринкової економіки оцінка фінансового стану підприємства відіграє важливу роль. Ця проблема має народногосподарське та соціальне значення, оскільки життєвий рівень громадян України, соціальний мир та злагода у суспільстві визначається стійким фінансовим станом підприємств, а нестійкий фінансовий стан та банкрутство підприємств породжують безробіття, низький рівень життя та соціальну напругу у суспільстві, конфлікти між роботодавцями та найманою робочою силою.

Оцінка фінансового стану підприємства – це комплексне дослідження всіх сторін його фінансової діяльності з використанням відповідних джерел інформації, вивчення та вимір факторів, причин та резервів, оцінки роботи і співставлення її результатів з витратами, узагальнення результатів оцінки і розробка необхідних заходів. Оцінка фінансового стану, будучи комплексною, є ще дуже складною проблемою. Проблема визначення фінансового стану завжди була актуальною і посідала вагоме місце серед напрямків економічних досліджень. Особливої гостроти вона набула при становленні ринкового устрою нашої держави. Актуальність дослідження фінансового стану обумовлена багатьма дослідженнями таких науковців: Алексєєва І.В., Войнаренка М.П., Рясних Є.Г., Баканова М.І., Шеремета А.Д., Сайфуліна Р.С., Бандурка А.М., Градової А.П., Іванова Г.П., Бланка І.А., Мінаєва В.П., Гридичної М.В., Забродського В.А., Кізіма Н.Д., Калини А.В., Ковальова В.В., Лахтіонової В.С., Лігоненка Л.О., Терещенка О.О. та ін..

У нестабільних умовах ринку прийняття ефективних управлінських рішень на рівні підприємства чи країни в цілому значною мірою залежить від результатів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання. Така оцінка передбачає не тільки обчислення окремих коефіцієнтів, але і вивчення певного набору показників, які відображають різні аспекти діяльності підприємства. Ефективність господарської і фінансової діяльності підприємства в умовах трансформації економіки країни визначається, в першу чергу, його фінансовим станом. Саме

фінансовий стан підприємства найповнішою мірою характеризує його успіх у виробничій сфері та у відносинах із партнерами, банками, інвесторами. Систематично аналізуючи фінансовий стан підприємства, можна встановити тенденції зміни фінансових результатів діяльності, контролювати співвідношення рівня фінансових показників підприємства і його конкурентів як із метою довгострокового планування розвитку, так і для прийняття рішень у поточному плануванні. Існує багато теоретичних підходів до визначення поняття "фінансовий стан підприємства". Дане поняття розглядається як економічна категорія, комплексне поняття, сукупність показників, фінансова спроможність, результат фінансової діяльності, рівень забезпеченості коштами, характеристика певних сторін фінансово-господарської діяльності та ін. Це обумовлює актуальність уточнення визначення даної категорії

Метою дипломної роботи є теоретичне та практичне дослідження фінансового стану підприємства як елементу управління його фінансовою діяльністю, зокрема на прикладі ДП МТП «Південний».

Об'єктом дослідження є визначення фінансового стану підприємства.

Предметом дослідження є економічні відносини щодо управління фінансовим станом підприємства.

Завдання дипломної роботи:

– розглянути основні теоретичні положення щодо оцінки фінансового стану підприємства;

- проаналізувати ліквідність, платоспроможність та рентабельність ДП МТП «Південний»;
- провести аналіз ділової активності та фінансової стійкості МТП «Південний»;

– запропонувати напрями покращення оцінки фінансового стану підприємства;

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань в роботі використовувалися загальні методи наукового пізнання. Зокрема: економічного

аналізу, синтезу, порівняння, аналогії, узагальнення, економіко-математичні, економіко-статистичні, коефіцієнтів та інші.

Інформаційна база дипломної роботи є навчально-методична інформація, отримана в процесі виконання навчально-виробничої практики на ДП МТП "Південний", у роботі також використовувалися дані сайту "smida.gov.ua".

В процесі написання дипломної роботи та проведенні аналізу показників фінансово - господарської діяльності, використовувалися перша, друга, третя форми фінансової звітності бухгалтерського обліку, а саме:

1. Форма № 1 бухгалтерської звітності - "баланс підприємства
2. Форма № 2 - "Показники фінансово-господарської діяльності"
3. Форма № 3 - "рух коштів".

Структура роботи складається з трьох розділів. Перший розділ розкриває теоретичні підходи щодо визначення основного поняття, а саме "фінансова діяльність підприємства". Наведена певна термінологія та дано (фінансовий стан, фінансова стійкість підприємства, коефіцієнт абсолютної ліквідності). Другий розділ висвітлює аналіз показника фінансового стану, зокрема дає оцінку та аналіз важливим показникам фінансово-господарської діяльності підприємства, а саме таких як: рентабельність, ліквідність, платоспроможність.

Третій розділ пропонує практичні підходи поліпшення фінансового стану ДП МТП "Південний".

ВИСНОВКИ

Управління підприємством – це складний процес, що потребує постійного контролю за діяльністю підприємства з метою підвищення ефективності його функціонування, а також визначення перспектив його розвитку.

Проблема аналізу фінансового стану підприємства та його оцінки є актуальною і сьогодні, оскільки, з одного боку, він є результатом діяльності підприємства, тобто його досягнення, а з другого – визначає передумови розвитку підприємства. Невід'ємною рисою підприємництва в ринковій економіці є ризик, пов'язаний із можливістю банкрутства підприємства. Ризик поширюється не тільки на особу чи фірму, що зазнали збитки як результат своєї господарської діяльності, але і на осіб, що надали їм засоби в тій чи іншій формі (через купівлю акцій, комерційний чи грошовий кредит і т. ін.).

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансової діяльності. На фінансовий стан підприємства позитивно впливають безперебійний випуск і реалізація високоякісної продукції. Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів.

Нераціональне використання фінансових ресурсів призводить до низької платоспроможності і, як наслідок, до можливих перебоїв у постачанні виробництва й реалізації продукції, невиконання плану прибутку від операційної діяльності, збільшення відсотків за банківський кредит, зростання економічних санкцій за рахунок прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства. Кожне підприємство намагається досягти стабільного фінансового стану, тобто створити достатній обсяг фінансових ресурсів, що є гарантом своєчасності розрахунків з постачальниками, бюджетом та іншими ланками фінансової системи, подальшого економічного та соціального розвитку підприємства. Одна з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства – це забезпечення стабільності його

діяльності в майбутньому. Вона пов`язана із загальною фінансовою структурою підприємства, його залежністю від кредиторів та інвесторів. Метою оцінки фінансового стану підприємства є виявлення проблем його функціонування, розробка та реалізація заходів, направлених на швидке відновлення платоспроможності, та достатнього рівня фінансової стійкості, а також встановлення можливості підприємства продовжувати свою господарську діяльність, яка забезпечить прибутковість і зростання виробничого потенціалу. Для оцінки фінансового стану підприємства важливим є визначення самого поняття фінансовий стан підприємства. Існує безліч трактувань цього поняття. Пропозиції науковців щодо визначення поняття фінансовий стан зводяться переважно до трактування з урахуванням кількох окремих елементів фінансового стану підприємства, які не повністю його характеризують. За сучасних умов господарювання підприємств важливим є врахування поряд с такими елементами як платоспроможність, фінансова стійкість, ділова активність, що визначається, зокрема, ефективністю оборотних коштів, прибутковістю підприємства, таких як потенціал формування та повнота використання фінансових ресурсів, збалансування грошових потоків і рівень фінансового ризику.

Фінансовий стан підприємства відображає всі аспекти його виробничо-господарської діяльності. За допомогою аналізу фінансового стану підприємства зацікавлені особи (інвестори, кредитори, менеджери та ін.) можуть оцінити минулий, поточний і перспективний стан підприємства в ринковому середовищі та прийняти рішення, які можуть впливати на його подальшу виробничо-господарську діяльність. За сучасних умов господарювання аналіз фінансового стану – необхідна складова процесу управління підприємством.

Головним напрямком його практичної реалізації є виявлення можливостей підвищення ефективності функціонування підприємства, визначення перспектив його розвитку. Аналіз фінансового стану підприємства показує, за якими конкретними напрямами потрібно проводити аналітичну роботу, дає можливість виявити найважливіші аспекти та найслабкіші позиції у фінансовому стані певного підприємства. Згідно з цим, результати фінансового аналізу дають відповіді на

запитання, які найважливіші засоби слід застосовувати для поліпшення фінансового стану конкретного підприємства в конкретний період його діяльності.

Покращити фінансовий стан на ДП МТП "Південний" можна завдяки реалізації цілого комплексу заходів, зокрема таких як:

– підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства збільшить коефіцієнт абсолютної ліквідності. Збільшення обсягу грошових коштів можна забезпечити за рахунок реалізації зайвих виробничих і невиробничих фондів, здачі їх в оренду, продажу деяких застарілих основних фондів;

– оптимізація збутової політики, полягає в тому, що підприємствам необхідно активізувати політику в галузі маркетингу з метою просування своєї продукції (послуг) на ринок;

– розширення ринків збуту, для чого підприємству необхідно створювати пункти роздрібної торгівлі, що призведе до збільшення прибутку та збільшення оборотності капіталу.

Найважливішим чинником стійкості і розвитку підприємства є здійснення прогнозування його фінансового стану, оскільки, щоб грамотно керувати виробництвом, активно впливати на формування показників фінансової діяльності, необхідно постійно використовувати дані про його стан і зміни, які в ньому проходять. Важливу роль відіграє постійне контролювання зовнішнього і внутрішнього станів підприємства, розробка планів при виникненні проблемних ситуацій, прийняття нестандартних рішень у випадку критичної ситуації, координація дій всіх учасників і контроль за виконанням заходів та їхніми результатами.

Отже, підсумовуючи вище викладене можна сказати, що заходи, спрямовані на покращення фінансового стану підприємства, містять в собі управління доходами та витратами, управління капіталом та грошовими коштами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств. — К.: Знання, 2014.
2. Фінанси підприємств: Підручник/ Кер. авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – К. : КНЕУ, 2012. – 571 с.
3. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств. 2-ге вид. – К.: ТОВ „Знання”, 2014 – 378 с.
4. Зятковський І.В. Фінанси підприємств. – К.:Кондор, 2013. – 364 с.
5. Гайдис Надія Михайлівна. Фінансовий аналіз: Навч.-метод. посібник для студ. вищих навч. закл. / Національний банк України; Львівський банківський ін-т. — Л. : ЛБІ НБУ, 2012. — 414с.
6. Кононенко О. Аналіз фінансової звітності – Х.: Фактор, 2012. – 144 с.
7. Житна І. П. Економічний аналіз господарської діяльності підприємств. — К.: Вища шк., 2011.
8. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навч. посібник. — Київ: КНЕУ, 2013. — 132 с.
9. Дєєва Надія Миколаївна, Дедіков Олексій Іванович. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., які навч. за освітньо-професійною програмою спеціаліста зі спец. "Облік і аудит" / Дніпропетровська держ. фінансова академія. — Д. : ДДФА, 2013. — 323с.
10. Павлова Л.Н. Фінанси підприємств. – М.:Фінанси : ЮНІТІ, 2011 р.
11. Геєць В., Клебанова Т.С., Іванов В.В. та ін.. Моделі й методи соціально-економічного прогнозування: Підручник. – Харків: Вид. ХДЕУ, 2003.
12. Статистичний щорічник України за 2014 рік.
13. Нуково-виробнича практика на підприємстві ДП МТП "Південний".
14. Піддубна Л. І. Ліквідність та платоспроможність як індикатори фінансового стану підприємства / Л. І. Піддубна, П. В. Смірнова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. - 2013.

15. Н. О. Власова, Теоретичні підходи, щодо визначення поняття ліквідності на підприємстві: К.-2013, с. 325.
16. Букало Н. А. Ефективна система управління дебіторською заборгованістю, як основний фактор впливу на платоспроможність і ліквідність підприємства / Н. А. Букало, В. В. Ляшук // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. - 2014. - Вип. 11(2). - С. 44-70.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99
18. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. / [Т.В. Момот, В.О. Безугла, Ю.О. Тараруєв та ін.]. – Київ: Цент учбової літератури, 2011. – 712 с.
19. Базецька Г. І. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий менеджмент» (для слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – Економіка підприємства (за видами діяльності)) / Г. І. Базецька, В. Г. Федорова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2014. – 259 с.
20. Бондаренко О. С. Методика управління портфелем дебіторської заборгованості / Актуальні проблеми економіки №4 (58). – 2013. – С. 23.
21. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. [для вищ. навч. закл.] / З. В. Герасимчук, І. М. Вахович ; Луц. держ. техн. ун-т. – Луцьк: Надстир’я, 2014. – 517 с.
22. Форма № 1 бухгалтерської звітності на підприємстві ДП МТП "Південний".
23. Форма № 2 бухгалтерської звітності на підприємстві ДП МТП "Південний".
24. Форма № 3 бухгалтерської звітності на підприємстві ДП МТП "Південний".
25. Лігоненко Л.О. Управління дебіторською заборгованістю: навч.посіб. / Л.О. Лігоненко, Н. М. Новікова. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 274 с.
26. Артеменко В.О. Характеристика чинників впливу на ефективність функціонування оборотних активів підприємств аграрного сектора / В.О. Артеменко. // Фінансовий простір. – 2014. – № 1. – С. 19–24.
27. Ващенко Н.В. Чинники формування та ефективності використання потенціалу оборот- них активів підприємства /Н.В. Ващенко, Ю.І. Максимович // Інноваційна економіка. – 2013. – № 6. – С. 330–335.

28. Економічний аналіз: навчальний посібник /Н.А. Волкова, А.І. Ковальов, О.П. Крижа- новська, А.М. Лебедєва та ін.; за ред. проф. О.П. Крижановської, А.В. Сосновського. – Одеса, 2013. – 224 с .
29. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз: підручник /Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній. – 3-тє вид., доп. і перероб. – К.: Знання, 2013. – 488 с.
30. Коць О.О. Ефективність використання оборотних активів українськими підприємствами [Електронний ресурс] /О.О. Коць, М.А. Цікайло //Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.10. – с. 218–224.
31. Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: підручник / Є.В. Мних. – К.: КНТЕУ, 2013. – 513 с.
32. Організація і методика економічного аналізу: навчальний посібник /Квач Я.П., Катаєва Л.М., Кошельок Г.В. та ін.]. – Одеса: Фенікс, 2012. – 318 с.
33. Ришар Ж. Аудит и анализ хозяйственной деятельности предприятия / Ж. Ришар: пер. с франц. под ред. Л.П. Белых. – М.: ЮНИТИ, 2014. – 376 с.
34. Савицька Г.В. Аналіз господарської діяльності підприємства: навч. посібник / Г.В. Савицька. – 3-тє вид. перероб. і доп. – К.: Знання, 2014. – 668 с.
35. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник / [Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю.] – К.: КНЕУ, 2012. – 589 с.
36. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: підручник / Ю.С. Цал-Цалко. – К.: ЦУЛ, 2013. – 565 с.
37. Чернелевський Л.М. Економічний аналіз на підприємствах промисловості і торгівлі: підручник / Л.М. Чернелевський. – К.: Пектораль, 2013. – 308 с.
38. Шинкар С.М. Дослідження ефективності використання основних елементів оборотних активів на підприємствах роздрібної торгівлі [Електронний ресурс] / С.М. Шинкар, І.В. Мілаш, О.В. Михайлова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2013. – Вип. 1(1). – С. 149–155.
39. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклад та коментарі: практ. посібник. — К., 2012 — 860 с.
40. Шевчук С. Визнання та оцінка зобов'язань у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності //Бухгалтерський облік та аудит. — 2012. — № 6. — С. 18—23.

41. Кузнєцова С. Управлінська бухгалтерська звітність: проблеми створення // Бухгалтерський облік і аудит. — 2014. — №11. — С. 15—24
42. Гудзь О.С. Дебіторська та кредиторська заборгованість в системі управління фінансовими ресурсами підприємств // Облік і фінанси. — 2012. — №01— 02. — С. 59—61.
43. Реформування економіки України: стан та перспективи: зб. матеріалів IV Міжнар. наук. практ. конф., 26—27 листопада 2012 р., м. Київ. — К.: МІБО КНЕУ, 2012 — 296.
44. Коваленко В. В. Проблеми бухгалтерського обліку зобов'язань підприємства [Електронний ресурс]: http://www.rusnauka.com/2_ANR_2010/Economics/ 7_57837.doc.htm
45. Кузіна Р.В. Гармонізація фінансової звітності: міжнародний досвід та українська практика / Р.В. Кузіна // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/handle/ntb/12695.
46. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р.
47. Маліновська О. Я. Платоспроможність підприємств України в сучасних умовах / О. Я. Маліновська // Вісник Львівської державної фінансової академії. Науковий журнал. – 2012. – № 22. – С. 137–141.
48. – М.: Финансы и статистика, 2012. – 624 с.
49. Білик М. Д. Фінансовий аналіз: [навч. посібник] / М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька. – К.: КНЕУ, 2014. – 592 с.
50. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства: [підручник] / М. Л. Коробов. – К. − 2013. – 380 с.
51. Костецький Я. І. Рентабельність як показник ефективності сільськогосподарського виробни- цтва аналіз / Я. І. Костецький // Всеукраїнський науково-виробничий журнал: Інноваційна економіка. – 2012. – № 2[28]. – С. 98-100.
52. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / Г.В. Савицкая. – Минск: Но- вое знание, 2012. – 704 с.
53. Шеремет О. О. Фінансовий аналіз: [навч. посібник] / О. О. Шеремет. – К.: Кондор, 2015.− 458 с.

54. Финансовый менеджмент. Теория и практика / И. Т. Балабанов, Е. В. Быкова, и др.; под ред. Е. С. Стояновой. – М., 2013. – 574 с.
55. Москаленко В. П. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства як основа для діагнос- тики його банкрутства / В. П. Москаленко, О. Л. Пластун // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 6. – С. 181–191.
56. Яцишин Н. Методика аналізу фінансового стану підприємства / Н. Яцишин // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економіч- ного університету „Економічна думка”, 2013. – Вип. 10. – Ч. 4. – С. 439–445.
57. Фінансовий стан підприємств України: аналітичний статистичний огляд / І. О. Школьник, С. В. Лєонов; І. М. Боярко та ін. Державний вищий навчальний заклад „Українська академія банківської справи Національного банку України”. – Суми: ДВНЗ „УАБС НБУ”, 2013. – 69 с